

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Τ Α Ξ Η Α'

Κείμενο : *Ξημέρωνε. Το τρένο πλησίαζε στο Παρίσι. Τα περίχωρά του διαγράφονταν όλο και πιο καθαρά. Εικόνες μιας γρήγορης βουβής ταινίας. Σπίτια ομοιόμορφα με κεραμιδένιες δίριχτες σκεπές, καμινάδες να καπνίζουν κι ο ψηλόλιγνος καπνός τους να σμίγει με την πρωινή ομίχλη. Μικροί ασθενικοί κήποι φραγμένοι, δέντρα απογυμνωμένα από τα φύλλα τους και στην άκρια του δρόμου, στη φυλασσομένη διάβαση, πίσω την μπάρα, ακίνητοι άντρες, γυναίκες, με τα ρούχα της δουλειάς, αγουροξυπνημένοι, να κοιτούν την ταχεία να περνά και να ονειρεύονται χώρες, πολιτείες, κάποιο άλλο περίχωρο που ποτέ δε θα γνωρίσουν στη σύντομη ζωή τους.*

Ο Προσπέρ χτύπησε διακριτικά την πόρτα του βαγκόν λι¹ και μπήκε. Η Έμμα είχε κιόλας σηκωθεί, ήταν ντυμένη και χτένιζε τα μαλλιά της.

- Πώς κοιμηθήκατε; Τη ρώτησε φιλώντας την τρυφερά.

Η αδελφή του ακούμπησε το δείχτη του χεριού της πάνω στα χείλη της.

-Σσας... του ψιθύρισε. Κοιμάται ακόμη η καμμενούλα, ήταν τόσο κουρασμένη. Εγώ είμαι πολύ ταραγμένη, κάθε τόσο ξυπνούσα, σκεφτόμουν το κοριτσάκι μου, εξόριστο στις καλόγριες...

- Έλα καλή μου, μή στενοχωριέσαι. Κι εσύ στα δώδεκα χρόνια σου ήσουν οικότροφος στο ίδιο κολέγιο, και δεν έπαθες τίποτε...

- Όχι, Προσπέρ, δεν είναι το ίδιο. Εμένα κανένας δε με ξεφορτώθηκε. Η μητέρα, ο Πολ μ' έστειλαν στο Παρίσι, γιατί στο Σαιν Λουί δεν υπήρχε λύκειο... Αναγκαστικά, όπως όλα τα παιδιά των αποίκων έπρεπε να πάω στη Γαλλία. Όμως το Νινετάκι μου μπορούσε να συνεχίσει στην Αθήνα το σχολείο του. Η απόφασή μου να τη διώξω- δική μου ήταν η απόφαση- βαραίνει την καρδιά μου, με απελπίζει...

- Έμμα, τί υπερβολές είναι αυτές;

- Μην υψώνεις τη φωνή, Προς, θα την ξυπνήσεις. Τώρα που πλησιάζει το τέλος της διαδρομής, τολμώ να πω την αλήθεια: διώχνω το παιδί μου. Αχ, αγαπημένο μου αδελφέ, όλη τη νύχτα ξαναζούσα την ανυποληπτή μέρα της γέννησής της, στην Κωνσταντινούπολη. Θυμόμουν με νοσταλγία τους πόνους της γέννας πάνω στο μεγάλο κρεβάτι κι ύστερα την ευτυχία που με πλημμύρισε όταν έσφιξα στην αγκαλιά το μωρό μου, το θαύμα της ζωής. Η Νινέτ μου χάρισε μια αίσθηση μοναδικότητας: ήμουν η εκλεκτή του Θεού, η πρώτη γυναίκα στον κόσμο που γεννούσε... Θυμάμαι πώς την είχαν φασκιώσει² κι εγώ φώναζα να την ξεφασκίσουν. Ήθελα από την πρώτη της ανάσα να νιώσει ελεύθερα, να κουνάει χέρια και ποδαράκια. Ο Σωκράτης τρώμαζε που η κόρη του έκλαιγε, για μένα το κλάμα της ήταν τραγούδι. Αδερφέ μου, θα σου ανοίξω την καρδιά μου: όταν γέννησα την Ειρήνη κι ύστερα τη Ζωή, ήμουν ευτυχισμένη και με την ίδια λαχτάρα τις έσφιξα στην αγκαλιά μου, όμως κρυφή μου αδυναμία είναι η Νινέτ. Την αγαπώ όσο κανέναν άλλο στον κόσμο.

Η Έμμα έκλαιγε στην αγκαλιά του αδερφού της.

-Μην κλαις, μην κλαις, θα ξυπνήσεις τη μικρή...

Η μικρή δεν κοιμόταν. Είχε ξυπνήσει πριν ακόμη σηκωθεί η μητέρα της. Ένα κακό όνειρο την τρώμαζε και της έδωξε τον ύπνο. Ήταν, λέει, σε μια απέραντη θάλασσα και γύρω της κόσμος πολύς, η κυρία Αίνα, ο Τουλουμπής και η Τουλουμπίνα, η Μαλβίνα, η κυρία Περσεφόνη και πολλά μωράκια ίδια με την Ειρήνη, μα πουθενά η μαμά: κι ο καπετάνιος κολυμπούσε στο πλάι της και της είπε: μὴν ψάχνεις, η μαμά σου πνίγηκε: και η κυρία Περσεφόνη γελούσε κι εκείνη έκανε να φωνάξει «βοήθεια» και το στόμα της ήταν μπουκωμένο νερό. Άνοιξε τρομαγμένη τα μάτια και ξανατρώμαζε: τί ήταν αυτό το ντάκα ντούκου; Είχε ξεχάσει πως βρισκόταν στο τρένο. Πού ήταν η μαμά της; Η μαμά ξεπρόβαλε από την κάτω κουκέτα με το μεσοφούστανο³ να της σφίγγει τη μέση και με τους απαλούς της ώμους γυμνούς να φέγγουν στο γκριζωπό πρωινό. Αργά, περπάτησε ως το παράθυρο, κοίταζε έξω και δάκρυα έτρεξαν στα χλωμά μάγουλά της. Η Νινέτ μέσα από τις χαραμάδες των κλειστών ματιών της, με την καρδιά της να φτερουγίζει ακόμα, άρχισε να παραφυλάει την Έμμα, σαν να περίμενε να ανακαλύψει ένα μυστικό πίσω από τους κρυφούς στεναγμούς της. Κι ύστερα την είδε να ντύνεται αργά, χαμένη στις σκέψεις της, να χτενίζει με τα δάχτυλα τα ξανθά της μαλλιά και τότε χτύπησε η πόρτα και μπήκε ο θεός. Άρχισαν να μιλούν ψιθυριστά, «γιατί η καμμενούλα κοιμάται», και η «καμμενούλα» σφάλισε δυνατά τα μάτια να μην καταλάβουν πως ήταν ζύπνια και άκουγε τις κουβέντες τους.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

¹ **Βαγκόν λι :** βαγόني τρένου με κρεβάτια

² **την είχαν φασκιώσει:** την είχαν τυλίξει με υφαντά φασκιές (φασκιές), με τις οποίες τύλιγαν τα μωρά.

³ **Μεσοφούστανο :** μεσοφόρι, κομπινεζόν.

Η μαμά έκλαιγε πάλι: «Διώχνω το παιδί μου», κι ύστερα να θυμάται τη μέρα που το γέννησε πάνω στο μεγάλο κρεβάτι... Η Νινέτ έκλαιγε, το κλάμα του ήταν σαν τραγούδι... Και να που τώρα ορκίζεται πως αγαπάει εκείνη, την κόρη της, τη Νινέτ, πιο πολύ κι απ' τη Ζωή και την Ειρήνη, πως την αγαπάει όσο κανέναν άλλο στον κόσμο. «Η Νινέτ είναι το θαύμα της ζωής μου...»

{ Οι λέξεις ελαφριές, πουπουλένιες, στροβιλίζονται, χαϊδεύουν τα μάγουλα της Νινέτ, τρυπώνουν βαθιά στο μυαλό της, στις σπηλιές όπου τα παιδιά καταχωνιάζουν της ζωής τα καμώματα, τα χαρούμενα ή τα λυπητερά, να τα θυμούνται αργότερα, σαν μεγαλώσουν.

Η Νινέτ όμως δε θα περιμένει για να θυμηθεί. Οι μαγικές λέξεις της μαμάς μπαίνουν πλάι και μετριούνται με το χτες: ποιο είναι το φασκισμένο μωρό στην αγκαλιά της Έμμα; Η Νινέτ! Ποιο είναι το θαύμα της ζωής της; Η Νινέτ! Ποιός χάρισε την πιο μεγάλη ευτυχία στην κυρία Έμμα; Η Νινέτ! Τρεις φορές, χίλιες φορές η Νινέτ! Και ξαφνικά το σκοτεινό πέπλο του θυμού και της πίκρας της σκίζεται. Ναι, εκεί στη Μοτοβίλοφσκα, ο παλιο-Κόλιας την έδειρε, γιατί του έσκισε ένα βιβλίο του πιάνου, κι εκείνη τον δάγκωσε και του έριξε πέτρες. «Μαυροτσούκαλο, δεν αξίζεις ούτε το μουχλιασμένο καρβέλι...» τής φώναξε, κι εκείνη ξαφνιάστηκε: «Ποιο καρβέλι;» Ήταν μικρή και κουτούλα, πίστεψε όλες τις λέξεις που ο χαζοΚόλιας τής έμπηξε σαν καρφιά στην καρδιά της: «Μπα, δεν το ξέρεις; Είσαι παιδί μιας Τσιγγάνας. Η μαμά σου, αυτή που νομίζεις μαμά σου, σ' αγόρασε για ένα καρβέλι ψωμί- κι αυτό το 'χε για πεταμα, γιατί ήταν μουχλιασμένο». Τόσα χρόνια παιδί μιας Τσιγγάνας, και η μαμά της, η όμορφη Έμμα, να μην είναι η αληθινή της μαμά! Και ξαφνικά, εκεί ψηλά, στην κουκέτα του βαγκόν λι ο κόμπος λύθηκε, τα μακά μάγια σκορπίστηκαν και η Νινέτ νιώθει να γεννιέται ξανά μέσα στο τρένο που πλησιάζει στο Παρίσι. Ανοίγει τα μάτια κι αντικρίζει το φως ενός κόσμου καινούριου κι όμορφου.

-Εύπνησες, κόρη μου;

-Καλημέρα, μανούλα... }

- Ερωτήσεις:** 1. Να αποδοθεί με συντομία (12 – 15 σ.) το περιεχόμενο του κειμένου. (μον. 5)
2. **α')** Να χωρίσετε σε ενότητες το κείμενο και να δώσετε τίτλο σε κάθε μια. (μον. 2,5)
- β')** Να εντοπίσετε στο κείμενο σημεία όπου υπάρχει περιγραφή και διάλογος – ένα για κάθε εδος- και να σημειώσετε το αντικείμενο της περιγραφής, τα πρόσωπα που συζητούν και το θέμα της συζήτησης. (μον. 2,5)
3. **α')** Από ποια παιδική της αγωνία λυτρώθηκε η Νινέτ, όταν κρυφάκουσε τη συζήτηση της μητέρας της με τον θείο της; Πού οφειλόταν η αγωνία αυτή; (μον. 2,5)
- β')** Στο εντός των αγκυλών απόσπασμα να βρείτε λέξεις, εικόνες & εκφραστικά μέσα με τα οποία περιγράφεται η χαρά της Νινέτ γι' αυτά που άκουσε. (μον. 2,5)
4. **α')** Από ποιο λογοτεχνικό έργο προέρχεται το κείμενο και τίνος συγγραφέα είναι; (μον. 2)
- β')** Σε ποια σημεία του κειμένου φαίνεται η αγάπη της μητέρας για τη Νινέτ; (μον. 3)